

พระราชบัญญัติ
การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม
พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒
เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม
พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วใน
พระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เด็ก” หมายความว่า ผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“องค์การสวัสดิภาพเด็ก” หมายความว่า มูลนิธิ สมาคม หรือองค์การที่ก่อตั้งขึ้นตามกฎหมายโดยมีวัตถุประสงค์ในการสงเคราะห์เด็ก และปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

“ศาล” หมายความว่า ศาลคดีเด็กและเยาวชนตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน หรือศาลจังหวัดในท้องที่ที่ไม่มีศาลคดีเด็กและเยาวชน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ เพื่อคุ้มครองเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม การขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมและการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจากกรมประชาสงเคราะห์ ส่วนราชการที่กรมประชาสงเคราะห์มอบหมาย หรือองค์การสวัสดิภาพเด็กที่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีดำเนินการเพื่อให้มีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๗ องค์การสวัสดิภาพเด็กที่ประสงค์จะดำเนินการเพื่อให้มีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากอธิบดี
หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอใบอนุญาต การอนุญาตและแบบใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ ในกรณีที่อธิบดีไม่อนุญาตให้องค์การสวัสดิภาพเด็กได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๗ ให้อธิบดีแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลไปยังองค์การสวัสดิภาพเด็กนั้น โดยไม่ชักช้า องค์การสวัสดิภาพเด็กก็มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่องค์การสวัสดิภาพเด็กซึ่งได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๗ แล้วฝ่าฝืนเงื่อนไขในการอนุญาต หรือกระทำการเป็นภัยต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือต่อสวัสดิภาพเด็ก อธิบดีมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตได้ และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม" ประกอบด้วย อธิบดีเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมตำรวจ ผู้แทนกรมอัยการ และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินแปดคน ในจำนวนนี้ต้องเป็นสตรีไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการอาจตั้งคณะอนุกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อให้ปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่มอบหมายก็ได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ออกระเบียบ ข้อบังคับ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เพื่อให้ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม องค์การสวัสดิภาพเด็กที่ได้รับใบอนุญาต และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ

(๒) พิจารณา และมีมติในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

(๓) พิจารณาเรื่องที่มีปัญหาเกี่ยวกับการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

(๔) ให้คำแนะนำในเรื่องการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมแก่ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม องค์การสวัสดิภาพเด็กที่ได้รับใบอนุญาต และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๕ ให้ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมที่จัดตั้งขึ้นในกรมประชาสงเคราะห์ ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๖ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่อยู่อาศัยของบิดามารดา ผู้ปกครอง ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม สถานสงเคราะห์ สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานอันเป็นที่อยู่ของเด็ก หรือสำนักงานขององค์การสวัสดิภาพเด็ก ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อพบ สอบถาม สืบเสาะข้อเท็จจริง รวบรวมเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่และการเลี้ยงดูเด็ก หรือตรวจตราการปฏิบัติงานขององค์การสวัสดิภาพเด็ก กับมีอำนาจตรวจค้นสถานที่ดังกล่าวเพื่อพบตัวเด็กหรือนำเด็กกลับคืน แต่การตรวจค้นเช่นนี้จะกระทำต่อเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด และได้แสดงหนังสือนั้นให้เจ้าของหรือผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะค้นตรวจดูแล้ว

ถ้าอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดค้นด้วยตนเอง ไม่ต้องมีหนังสืออนุญาตให้ค้น

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้บิดามารดา ผู้ปกครอง ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การสวัสดิภาพเด็ก ตลอดจนบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่จำเป็นมาให้หรือให้นำเด็กมาพบ หรือมอบเด็กคืน

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดพาหรือจัดส่งเด็กออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อวัตถุประสงค์ให้มีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมต้องมีการทดลองเลี้ยงดูและได้รับอนุมัติให้รับเป็นบุตรบุญธรรมตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

การทดลองเลี้ยงดูตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีและผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เป็นพร้อมบิดามารดา พร้อมบิดาหรือมารดา ทวด ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา หรือผู้ปกครองตามกฎหมายของผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรม

มาตรา ๒๐ ผู้ใดประสงค์จะขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ให้ยื่นคำขอพร้อมทั้งหนังสือแสดงความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจให้ความยินยอมในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอมีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครหรือต่างประเทศให้ยื่นต่ออธิบดี ส่วนในจังหวัดอื่นให้ยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

มาตรา ๒๑ เมื่อได้รับคำขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบคุณสมบัติและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่และความเหมาะสมของผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม บุคคลผู้มีอำนาจให้ความยินยอมในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม

มาตรา ๒๒ เมื่ออธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ได้พิจารณารายงานการสอบคุณสมบัติและข้อเท็จจริงหรือเอกสารแสดงข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แล้ว ให้พิจารณาว่าจะควรให้ผู้ขอรับเด็กไปทดลองเลี้ยงดูต่อไปหรือไม่

ถ้าอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งว่าไม่ควรให้นำเด็กไปทดลองเลี้ยงดูผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมอาจอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวโดยทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลภายในหกสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง คำสั่งของศาลชั้นต้นให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๓ เมื่ออธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้ทดลองเลี้ยงดูเด็กแล้วให้ผู้ขอรับเด็กมารับมอบเด็กที่จะรับเป็นบุตรบุญธรรมไปทดลองเลี้ยงดูได้

การทดลองเลี้ยงดูต้องมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือน

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการทดลองเลี้ยงดูให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ในระหว่างการทดลองเลี้ยงดู ถ้าผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมถอนคำขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ให้ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมอบเด็กคืนแก่บุคคลผู้มีอำนาจให้ความยินยอมในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

การมอบเด็กคืนตามวรรคหนึ่งต้องกระทำโดยไม่ชักช้า ให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี มีคำสั่งเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมนำเด็กไปมอบคืนตามกำหนดโดยให้คำนึงถึงระยะทาง ความสะดวกในการนำเด็กไปมอบ และสวัสดิภาพของเด็ก

มาตรา ๒๕ ในระหว่างการทดลองเลี้ยงดู บิดาหรือมารดาไม่ว่าจะเป็นผู้ให้ความยินยอมหรือไม่ อาจขอให้ยกเลิกคำขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมนั้นเสียก็ได้โดยยื่นคำขอต่ออธิบดี หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ถ้าอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ยกเลิกคำขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ให้ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมอบเด็กคืนแก่บิดามารดา ซึ่งเป็นผู้ขอยกเลิกและให้นำความในมาตรา ๒๔ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าการขอยกเลิกคำขอรับเด็กเป็น บุตรบุญธรรมเป็นปฏิปักษ์ต่อสวัสดิภาพของเด็ก หรือบิดาหรือมารดาที่เป็นผู้ขอยกเลิกนั้น ได้ถูกศาลสั่งถอนอำนาจปกครองแล้ว ให้ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมทดลองเลี้ยงดูเด็กต่อไป ผู้ยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง อาจอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด โดยทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งดังกล่าว คำสั่งของศาลชั้นต้นให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๖ ในระหว่างการทดลองเลี้ยงดู ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่ออธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ว่าผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมไม่เหมาะสมที่จะรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เมื่ออธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้เลิกการทดลองเลี้ยงดูให้ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมอบเด็กแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ และให้นำความในมาตรา ๒๔ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมอาจอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดตามวรรคหนึ่ง โดยทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำสั่งของศาลชั้นต้นตามวรรคสองให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๗ เมื่อได้มีการทดลองเลี้ยงดูครบกำหนดแล้ว ปรากฏว่าผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมเหมาะสมที่จะรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และคณะกรรมการสั่งอนุญาติให้รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ให้ดำเนินการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมได้ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมให้ถือว่าความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจให้ความยินยอมในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมที่ยื่นตาม มาตรา ๒๐ เป็นความยินยอมในการจดทะเบียน

มาตรา ๒๘ เมื่อได้มีการทดลองเลี้ยงดูครบกำหนดแล้ว ปรากฏว่าผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมไม่เหมาะสมที่จะรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และคณะกรรมการสั่งไม่อนุญาติให้รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี สั่งให้ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมอบเด็กคืนแก่บุคคลผู้มีอำนาจให้ความยินยอมในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือพนักงาน เจ้าหน้าที่ ในกรณีเช่นนี้ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมต้องมอบเด็กคืน และให้นำความในมาตรา ๒๔ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมอาจอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งโดยทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

ในระหว่างการศึกษาของศาล ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมอาจร้องต่อศาลให้เด็กอยู่ในความเลี้ยงดูของผู้ร้องก็ได้
คำสั่งของศาลขั้นต้นตามวรรคสองและวรรคสามให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา ๒๙ เมื่อคณะกรรมการอนุญาติให้รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมตามมาตรา ๒๗ แล้ว หรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๘ และศาลมีคำสั่งอนุญาตให้มีการรับบุตรบุญธรรมแล้ว หากผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมไม่ดำเนินการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำอนุมัติของคณะกรรมการ หรือนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิที่จะรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และให้มอบเด็กคืนแก่บุคคลผู้มีอำนาจให้ความยินยอมในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้นำความในมาตรา ๒๔ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ เมื่อมีการอุทธรณ์คำสั่งโดยทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลส่งสำเนาคำร้องและแจ้งวันนั่งพิจารณาให้อธิบดี ประธานกรรมการ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดทราบแล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๑ การพิจารณาคดีและการอ่านคำสั่งศาลเกี่ยวกับการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ให้กระทำโดยลับ เฉพาะบุคคลดังต่อไปนี้เท่านั้นอยู่ในห้องพิจารณาได้ คือ

(๑) บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลผู้มีอำนาจให้ความยินยอมในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และทนายความ

(๒) ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมและทนายความ

(๓) ผู้คัดค้านและทนายความ

(๔) พนักงานศาล

(๕) พนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ขององค์การสวัสดิภาพเด็กที่เกี่ยวข้อง

(๖) พยาน ผู้เชี่ยวชาญ และล่าม

(๗) บุคคลที่ศาลเรียกให้มาแถลงข้อเท็จจริง และบุคคลอื่นที่ศาลเห็นสมควร

ถ้าศาลเห็นว่าในขณะหนึ่งขณะใด บุคคลบางคนไม่ควรอยู่ในห้องพิจารณาให้ศาลมีอำนาจสั่งให้บุคคลทั้งหมดหรือบุคคลที่ศาลเห็นว่าไม่สมควรนั้น ออกไปนอกห้องพิจารณาก็ได้

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณารูป ชื่อ หรือข้อความใดซึ่งจะทำให้รู้จักตัวเด็กที่จะเป็นหรือเป็นบุตรบุญธรรม บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กที่จะเป็นหรือเป็นบุตรบุญธรรม หรือผู้ขอรับหรือรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมและห้ามมิให้โฆษณาคำสั่งศาลตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่ต้องกระทำเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

มาตรา ๓๓ การดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล

มาตรา ๓๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรา ๑๖ (๑) หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๑๖ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖ ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมฝ่าฝืนไม่ส่งมอบเด็กคืนตามความในมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

มาตรา ๓๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทตระกิตย์

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมซึ่งแต่เดิมเคยจำกัดอยู่เฉพาะในระหว่างเครือญาติ และผู้รู้จักคุ้นเคยกันนั้น บัดนี้ได้แพร่ขยายออกไปสู่บุคคลภายนอกอื่น ๆ ทั้งคนไทยและคนต่างด้าว สมควรกำหนดเงื่อนไขและวิธีการในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมไว้เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญและป้องกันการค้าเด็กในรูปของการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมและเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของบิดามารดาที่แท้จริงของเด็ก ตลอดจนประโยชน์ของผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น